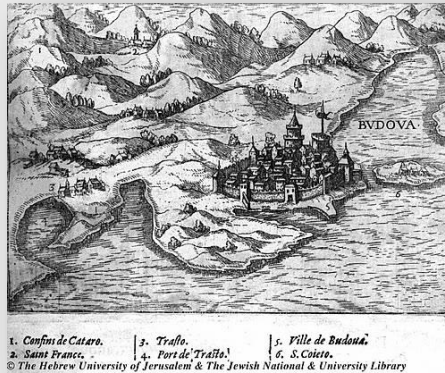

"Književnost
Crne Gore od
XII do XIX
vijeka
Antun Kojović
- Djela

Hrvatsko pjesništvo Boke Kotorske - Antun Kojović - Pjesme

DIGITALNA ANTOLOGIJA

Antun Kojović

Pjesme

Projekt Digitalna antologija "Hrvatsko pjesništvo Boke Kotorske" financiran je sredstvima Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava Crne Gore
Autor projekta: Dijana Milošević
Projekt je podržan od Hrvatskog nacionalnog vijeća Crne Gore

"Književnost Crne Gore od XII do XIX vijeka
Antun Kojović - Djela

Priredila
ZLATA BOJOVIĆ

UREĐIVAČKI ODBOR
NOVO VUKOVIĆ
SLOBODAN KALEZIĆ
MILOŠ MILOŠEVIĆ
VOJISLAV D. NIKČEVIĆ
MIROSLAV PANTIĆ
MATO PIŽURICA
GOJKO ČELEBIĆ

"OBOD"
CETINJE
1996

Sadržaj

MUDROZNANAC NA POKLADE.....	5
UČENIK KRNEVALJEV	5
OD ŽENE LJEKARICE PORUGA.....	6
OTVORNICI OD KNJIGE.....	7
ŽALBA NJEKOGA PRIBIVALCA OD BUDVE NA POKLADE.....	7
OD VINA BULJANSKOGA.....	9
NJEKOJZI ŽENI PJANICI.....	9
KNJIGA OD KARNEVALA	10
TESTAMENT KRNEVALOV	11
PROROČANSTVA NJEKOJEGA UČENIKA.....	14
KRNEVALOVA NA POKLADE	14
KNJIGA GOSPODINU KANONIKU	16
ANTUNU ĆUDINU	16
NJEKE POHVALICE OKOLNE	17
PJESAN ANAKREONTIKA	17
VINOGRADI I VOJKE.....	20
POTUČENO I NAGRĐENO	20
OD GRADA MISECA ILINA.....	20
U ZGODU OD VELIKOGA SNIJEGA.....	21
NOĆNOPOJKA.....	21
NJEKIJEMA ŽENAMA.....	22
NJEKOJZI DJEVOJČICI	23
NJEKOJ BABI.....	23
PJESAM.....	24
BUDUĆI NJEKI POP N. N. ODBIO DVIJE DJEVOJČICE.....	25
SUSJEDE OD IGRE U NEDJELJU	25
PRED POKLADE I MLADIĆI MISLEĆI	25
DA JE DJEVOJAČKA PRIJEVARA MLADIĆI.....	25
PJEVAŠE KAKO SLIJEDI	25

PJESANCA.....	25
OSVETA DJEVOJAČKA	25
PJESAM POSKOČNICA	26
NA 1810. SLAVLJEĆI SE DAN ROŽANSTVA CESARA I KRALJA NAPOLIUNA PRVOGA	27
POKROVITELJA.....	27
PJESAM.....	27
NA 1811. RADI ISTOG DNEVA	27
PJESAN	27
POZDRAV	28
SONET.....	28
KRALJEV DAN GODINE 1821.....	28
O PRILIKO DJEVE SLAVNE.....	30
ANACREONTICA.....	30
ANAKREONTIKA.....	32
NELLE DOLOROSE VICENDE DELL' AUTORE.....	33
SONETTO	33
O BOLNIM NEDAĆAMA PJESNIKOVIM.....	34
DISTICI	34
DISTISI.....	35

Antun Kojović - PJESME

MUDROZNANAC NA POKLADE UČENIK KRNEVALJEV

Sve dobro, lijepo, mudro i gizdavo,
svi što ste onden, da ste mi zdravo!
Misli, narode, poslije i sada:
svak ko šta đelje da pred njim pada.
Blago ne čini svijet obraz i čelo,
nako ljuckota i dobro djelo.
Rđa se od gožđa nigda ne odvaje,
gospostva nije kad kuća ne daje.
Napi se vode, jedi naoparno,
djeluj pošteno, nigda neharno.
Komu god tuđa omili muka,
njemu se spravilo čudo i bruka.
Nije pošten čojak, sramotne je ćudi
budući dužan, ide da se sudi.
Primite, starci, i ovo malo slova:
ne diž' te kapot priđe Petrova.
Ko kreće na put, a ostavlja struku,
nabit će sam sobom čestokrat bruku.
Poštujmo starce, dobro je reka,
da kako ko čini, tako i dočeka.
Spametno reče oni koj i reče:
ko uzami dinar, zlotvora steče.
Kad budem vjerat al' ženit sina,
nek dođe ko oće da pije vina,
al' neću da mi se čestića ništa
doklen ne minu dva - tri godišta.
U travu lijepa je vidjet šenica
al' nekad u žnjetu nema što jest tica.
Ruka mijе ruku, a obje obraz,
ka proždrije sve sam, ništa je čojak baš.
Brez večere nigda nemoj poč leći,
jezičnoj ženi obrni pleći.
Ludu ne čini sve, majko, na volju
jer dočeka od njega plač i nevolju
Izbij dijete, pokara, al' ne bud hud,

spomen se, tajko, bio si i ti lud.
 Valja pit vino, valja pit načinon,
 ne valja sipat ga u mijeh mješinom.
 Kaje drago bude tvoje činjenje,
 pomlju ima vazda na izvršenje.
 Hudo onome slavić žuberi
 ko ima udat dvije al' tri kćeri.
 Neće bit sreće ni birićeta
 kad dvije dobiva jedna gazeta.
 Pravo da je draga ljubovca mužu,
 al' čujem vr toga da mloge tužu
 Spametna žena valja tri grada,
 ili je stara, ili je mlada,
 al' dovest u kuću takvoga gosta
 od svake stotine - jedan je dosta.
 Prostitute, žene, ovo je šala,
 dnevi su, znate, od karnevala.

OD ŽENE LJEKARICE PORUGA

Nemoćna teško biješe nevjesta,
 dozvaše ženu nemoćih vješta.
 Pristupi u kuću, ču bonu jajuhat,
 liječnica stade u kamen zukat.
 Od smijeha mi se bubreg odvaje
 čujuć lijekove koje žena daje.
 "Kako si, kako? Znala sam učera
 da doma nije, eto, ni Pera.
 Kako mi je vidjet nije ti s groznice,
 daću ti da piješ vodu od strelice.
 Bolu te pleći? Kaži mi, moja,
 jer ću poč donijet kam od uboja.
 Vidjet ću, ako se gdje naći moga,
 da ti dam piti jelena roga.
 Dobro bi učinjela, tako mi broda,
 tri puta jutrom nenačeta voda.
 Sveh sa sveh, moja, ti čini i vari
 sveti lijek uzmi od devet svari:
 tri garofana, tri vrha od rude,
 tri crna uglja, bolje ti bude."
 Sa sveh te stvari koje žena reče
 podoše s vragom, bogme, dvije peče.

OTVORNICI OD KNJIGE

Har čojak trudaše teško od groznice
 koj zaldo dobavi pisma i kartice.
 Njeki ga svjetova da knjigu otvara
 u koju nikakva nema prijevara.
 Pohodi mudraca koji mu reče:
 "Vidjet ću, čojče, da ne trudiš veće."
 Pročita mudrac za ozdravit starca
 poglav od Baalamova magarca.
 Najposlije smota u malo krpice
 stučenu glavu od ribe skakvice.
 "Kr' će ti - reče - skoro doć s nosa,
 daj mi, u toliko, starče, tri groša!"

ŽALBA NJEKOGA PRIBIVALCA OD BUDVE NA POKLADE

Razmišljajući činim vi znati
 da komat noći ne mogu spati,
 nako razdiram i bijelj i struku
 da nu me čujte s čes imam muku.
 Vidim da ljetos od mlogo stvari
 posve mi je grđe nak biješe lani.
 Devetnas dinar litra slanine,
 kupit bih ktio, al srce stine.
 Ah, đe ste buljanski, gđe makaruli?
 Eto, valja i vas da grlo huli.
 Da je dvaest dinar, kaže Gordana,
 litrica sira... ne jede ih Stana.
 Tu skoro za litru jedanast dade,
 gosti se pakreče, zle o poklade.
 Brijeme je došlo u četvrtak pretili
 da čoeku većeokrat ništa ne mili.
 Rijepa se, rijepa na litre prodaje
 i to mi male jade ne daje.
 I tih za imati kadkad koju liru
 valja preporučit Peru i Mitru.
 Godina minu, bit će i dvije
 da gornje ribe vidjeti nije.
 Vremena jadna, čudna nedaća,
 za želju nije grka prcaća.

Kome ima česa još malo duha
 može dabavit skobalja suha.
 Tu skoro neki žudeć kljenica
 dobiti ne mogu s tom željom zdiica.
 Biješe li, znate, kako ono pljeve,
 ljetos nije vidjet nikad ukljeve.
 Jer skupi primorje malahno ulja
 izginula je, dere, i raulja.
 Nek dođe skakva i š njom jegulja
 vrag zalag ne svari od nje makulja.
 Pa četrdeset gazet od manje dvije!
 Te slane ribe Anto ne ije!
 Po zlu je cijenu cacar saraka,
 a oko grada već nije raka.
 Zaldo se ljetos ide u lumpare,
 sve izbiskaše zaran duje stare.
 Na Bijele poklade čemu će dance?
 Vidjet se neće, strah me, skorance.
 Sve skupo, jadno, nemaš odkuda,
 kako mi je vidjet, to su dva čuda.
 Zlje vidim za cekin hita u vreće.
 A što će biti tamo u proljeće?
 Opet ću reći da od mlogo stvari
 grđe je ljetos nak biješe lani.
 Ali to vide i djeca luda
 da duga ovako nije bilo studa,
 jadi, nemoći i drugoga uzroka,
 godina prođe, ne doprijuh do roka.
 Ali mi kažu da je blizu zгода
 da se izgubi i Velja voda
 i da i ljetos od nje ne bih pio
 da Šimun trsljaku nije zabio.
 Jošt čuh da kažu tu žene njeke
 da već u Košljun nema ni smreke,
 da u Spas lani biješe brstine,
 a sad da nema struka vresine.
 I trećom ću reći da od mlogo stvari
 da je grđe ljetos nak biješe lani.
 Čudne poklade! česove stvari
 kad crna pinjata ništa ne vari.
 Rđa te ubila, moj krnevale,
 svjem koji me čuste, lijepe vi fale!

OD VINA BULJANSKOGA

Buljansko vino, moj dragi brate,
 ni vjedra toči, ne na konate.
 Zafali čoeku koji ti na vjeru
 kaže da toču i da ga mjeru.
 Buljanska vina i u pinjatu
 sramota nije spremat konatu.
 Kada ga piješ, ne pij s gostaron,
 nako kad piješ, pij ga s bokaron.
 Kogođer pride da njega bijeli,
 svaka ga žalost i tuga cvijeli.
 Ne plače ženu, ne plače sina
 ko pije cijela buljanska vina.
 Nako se drti studne od grobnice
 ko od njega učini grdne vodnice.
 Fata me oganj, fata me zima
 kad mu se stavlja ikakva stima.
 Ljepote, pobre, čudno li žežne
 kad čojak pije, pak glavon čezne.
 Ko dobro pije, ne išće struke,
 ne ćuti zime, ne ćuti muke.
 Kapot mu smeta, smeta aljina,
 dimi mu glava kako pečina.

NJEKOJZI ŽENI PJANICI

Miso mi srcu mira ne daje
 kada na krčmu vina nestaje.
 Kad vina nemam, je li nevolje,
 nigda mi nemoć ne ide nabolje.
 Sinoć sam bila teško bivena
 i glava krvljon sva oblivena.
 Napih se vina, sve zlo mi minu
 priđe nak zora na istok sinu.
 Sveder u krčmu vino izbiram,
 a kad ga nije... Ha! Već umiram!
 Aspre kad nemam, lasno dobavim,
 čujte me kako: suknju zastavim.
 Što će mi stati suknje u škrinje?
 Neka ih krčmar brani od grinje!
 Muža mi stane kroz kuću rika,

ter mu u krčmu pride motika.
 Prijeti i spravi ulje od česmina,
 al trt mu za to, kad imam vina,
 ništa ne hajem, ništa za bate
 kad vina pijem dvije tri konate.
 Kad se od vina dobro zažarim,
 za trista bata ništa ne marim.

KNJIGA OD KARNEVALA

Karneval glavni, prijatelj svači,
 slatki svoj pozdrav svijem, ka i braći!
 A potom govorim, još do pol noći
 svak po svo volji kusa i klopoći.
 Starci prije toga mogu poč leći,
 nije im treba noćas peć pleći.
 Kada je starijem likce rumeno,
 rabotalo je vino crljeno.
 To malo baba što je ostalo,
 neka postoju od noći malo.
 Lako, polako nek nabiju kulju,
 pak neka krenu tamo i u Pulju.
 Da tu ne grunja načemo in šesta
 ako pogleda čojka nevjesta.
 Mladunčad draga, godina rđava,
 prođe ve ljetos svaka zabava.
 Mjesec ilina pade ono grada,
 napuni mloge misli i jada.
 Veselo, dragi, veselo stojte,
 doći će ljetu, zla se ne bojte?
 Nemojte vino ostavit piti,
 ako će triput i skuplje biti.
 Da se ne pije uzroka nije
 fermentunica cijene se ije.
 Od koša sedan za kuću dvije,
 prodate ostale, neka se pije!
 Dugovi nek stoju do konta čista,
 ne dajte ljetos nitkome ništa!
 Ako li rukodanik čini se hud,
 zovte vi njega, vi njega na sud.
 Ja sam se udužio za nješto vina
 dok iz Carigrada dočekan sina.

Na dobit uzmite domalo roka,
 pak..., pak, bogme, čarak bez praha škroka
 Po svaki način napunte kulju
 i preporučivan moju jadulju.
 Pozdravljam Pera, Muja, Andriju
 i moju svastu, dobru Kandiju!
 Nek se ne udaje, još stara nije
 po mome broju od điperlije!
 Na put ja krećen n' odnesan ništa,
 vi razdijelite one moje, trista.
 Drugo ja nemam, mâ braćo draga,
 nak ako ćete crnoga vraga.

TESTAMENT KRNEVALOV

Na iljadu osansto i godine dvije
 videći ja čisto da mi stanja nije,
 na četrnajst febrara, dan nedjelja,
 pun trbuh pršuta, slanine i zelja,
 u poznanje bistro i pamet zdrava,
 sjedok mi Lazo, Đuko, dva n' rđava!
 Riba neka je naprijed za latine,
 zabijati nemaju pretile kline.
 Ostali narod (znan da je muka)
 nek žvaće krua su perjon luka!
 Svak ima očistiti zube i utrobu,
 pripravit mjesto fađoli i bobu!
 A potom da se zna, u moja godišta
 biše nedaće, ne mogah steć ništa.
 Doše napasti, popadoše djeca,
 ako se ne steće, nek se ne jeca.
 Učinjeh podužic u moj dan,
 sve su mi na pamet, sve čisto znan.
 Imam dat Muju mimo planine
 sto groša zdravijeh za tri slanine,
 dvadest za zelje i skorup Kandiji,
 a petnajst libar nje braju Andriji.
 Na njeku butigu za jedan žmulić
 davno mi stoji britva i kosjerić.
 Tu skoro za kvartuč krasne rakije
 sastavih, uzone, čarape dvije.
 A kako je bila ljetos nedaća,

bogme, nije doma ženi opregača.
 Neka je odkupi, rad toga ostavlja
 da s kin god oće da se zabavlja,
 i testir suviše da može piti
 iz tuđe ćese kad može jo biti.

Pristavljam

I muško i žensko komu je kosa bijela
 nek pije vazda bez vode - cijela!
 A da pit mogu u svaka doba
 nek rade zgristi pečena boba.
 Bi mu rečeno u kuću stati,
 bokaricom se pri ognju igrati,
 žene nemotnje da piju rakije
 jutron tri puta kupice dvije.
 Ako, pak, veoma od matice pate,
 neka popiju po pol konate.
 Bogme, nek prođe cijela konata,
 ako će i puknut i muž i tata.
 I od djevojaka na um mi pada
 nek piju cijelo da in kosa n' otpada.
 A dok se ne udome kako od ljute zmiije
 neka se čuvaju piti rakije.

Narodu od Budve

Na buće igrate, ma, partita fata
 ima se poč pit, ončas, konata.
 Već da nije čut onu riječ: a reffar
 il proliti vino nije poštena stvar.
 Svi na karte igrate,
 al ben gvardate:
 neka je puna kod vas vina bokara
 da ko ne cijeni da ste Turci iz Bara.
 Ko gođ ve gleda rečte: "Pij, tu stani!"
 Ta način držite, dragi Buljani!
 I vino od igre pijte cijelo vazda
 ako neće ni past u ljeto dažda.

Neredba seljanima

Il' im može, il' im ne može biti,
 neka se u Budvu dođu napiti

u dan kad počiva ralo i motika,
 a njih stoji kroz grad buka i rika.
 Neka ne reku nemamo od kuda
 bez čudna, nenadna, veljega čuda.
 Ko ima u kuću sjeme od šenice,
 dobiti može dvije - tri šestice.
 Nož nožnicon, fišeci, bogme i struka
 da ostanu u krčmu, to nije bruka!

Naredba seljankinjama

Koje drago žene dođu na pazar
 naređuje svakoj ovu istu stvar.
 Da imaju svrnut dvaput u vinara
 i ostavit mu dva - tri dinara.
 Kad ne bi imale, nek ide torbica,
 doma nek reku razdrije je prasica.
 Nek pante i ovi odgovor lasan:
 "Oh, lele, torbu ukrade mi lacman!"
 Ako bi in od vina pamet utekla,
 nek doma reku, njeka me urekla.

I još koje reci

Kvartuč i konata nek bude prava,
 budu vi žena i đeca zdrava!
 Rđa popala sinove i kćeri
 na krčmu vino ko krivo mjeri!
 Želio vode i ljeton lada
 ko u konatu prste zabada!
 Dopala nevolja, rđa ga ubila,
 ko daje na kamatu, komu je mila!
 Na cekin ko prima groš i peškeš,
 došo mu zâ dan, došo mu zâ čes!

Svjetuje

Neka se, pak, svaki čuva od dužnika,
 koji tajno pita, a kada vraća, rika
 i kmestva stavlja, išće kancelarije.
 Nijesu ono ljudi nak pogane zmije.
 Pripitan ima li već što pristavit,
 ali ikome stvar česovu ostavit.
 Odgovori: "Nemam ništa,

nak one koje svaki zna - trista."
Takvoga niko ne žudi blaga,
svakome ostavljam crnoga vraga.

Pred *Testamentom* u rukopisu *Memoara I (anala)*, str. 188. dolazi *Preambolo (Uvod)*, koji je izostavljen u zbirci *Versi ali rime slovinske*.

UVOD

Videći krneval da mu nije veće stanja,
ah, ko bi vi kaza njegova uzdisanja.
Sedan su dana da me on suža,
da mi prikaže svoje misli, i uža
da mu testamenat pišem i prostin
prije neg otegne i dođe mu zli fin.
K njemu sam bio
i učinio.
Trudan sam, ćio bih već poč spati,
a kad ste onden, poč ju vi ga pročitati.

PROROČANSTVA NJEKOJEGA UČENIKA KRNEVALOVA NA POKLADE

*koji učenik, gledajući na ruku nekad jednome
nekad drugome čeljadetu*

Daj ženi piti cijeloga vina
ako ćeš da rađe i po dva sina.

U ovu knjigu tebe nije,
var ti dale tri Marije.

Onden je pisano i to će biti
da ćeš se skoro ti oženiti.

Ovo ti, čojče, mogu dat znati
da će ti deca mlogo grčati.

Tebe su drage pečene tice,
imaćeš dosta drobne dečice.

Vidjeh, poznah kad ti zinu,
slatko jedeš ti slaninu.

Kupus jedeš, š njim slaninu,
pak se vučeš pod bjeljinu.

Skoro će te dopast njevakva muka,
slatko ćeš založit krua i luka.

Skoro ćeš klikovat: „Koja su doba,
oćemo li izjest to malo boba!“

Neće te treska, neće te stat buka
kad uspitaš: „Daj mi da smočim dva
perja luka!“

Mislićeš ti da ću ti dat cance,
žuđećeš, vjeruj mi, skoro skorance.

Ne išći što je bilo nak što će biti,
oće se dvojica ženon pobiti.

Pašće ti pinjata, prijatelju mili,
s veriga dolje u četvrtak pretili.

Mačka ti ima zadat velike jade,
moglo bi to bit baš na poklade.

Ti obilježje imaš bijelo,
radi toga piješ cijelo.

Nijesu ti, vidim, jednaki prsti,
bolu te često, al tako krsti.

Grlo ti je veoma glatko
cijelo ti je vino slatko.

Vodu ne pij ni od ruge,
jer ćeš umrijet stra m´ od tuge.

Noćas piće, jezba, kroz kuću buka,
a šjutra motiku i u torbu luka.

Ova će se zgodit mjeseca ovoga:

ako nije bijelja, ostinut će noga.

Bitiće ljetos kako je i lani bilo
pitaćeš, zlje živuć, je li već zvonilo.

Tuđu barku al' vesla nigda ne kreći
jer ćeš se okupat, strah me, ne kteći.

Kunem ti se, Pero, tako mi bora,
iskaćeš da smočiš i pero pora.

Ko nema u kuću krua i vina,
skoro će imati, vjerujte, sina.

Ko traži kmestva i kancelarije
da bih ih mu batina stotine dvije,
a ko se kune svak čas rad ništa,
da bih mu da mogu (brez grijeha) trista.

KNJIGA GOSPODINU KANONIKU ANTUNU ĆUDINU

Prijatelju dragi, činin ti znati
da u oto čašće već neću stati.
Šezdeset brojim moja godišta,
ne bi mi dano, znaš, čisto ništa.
Podpuno izvrših crkovnu službu,
dočekah žalost, dočekah tužbu.
U trijest i osam godišta muke
ne primih drugo do srama i bruke.
Sve što oltar daje koristi al' časti
ni jedna ne moga mene dopasti.
Za ne dat meni i iz Kosova
dozvaše popa koji ne zna slova.
Da sam sraman ispovijest ne daše
kad me izvanci za to iskaše.
Učih dječicu mloga godišta,
to prođe tako, prođe za ništa.
Časti al' koristi ne kćeše dati
rad česa u Budvu ću se smucati.
Sagriješih Bogu, ali u skrovitno,
ne učinjeh grijeha nijedna očitno.
Biću učinio kao pop neharan

ali od nikoga ne bih pokaran.
 Ver u poštenja, reci mi, tvoga
 imam li već života ljuckoga?
 Sve, prijatelju, činim ti znati
 de sudi u Budvu mogu li stati.
 Glavu mi pride razdrlo štene
 nak ostat služit mlađega od mene.
 Nada se to njeko, ali se vara,
 dočekat neće od mene stara.
 Neka se širi, nek gospoduje,
 nek me ostavi, nek me ne truje!
 Ja slušah, učah, neću riječ više,
 kad on posaše majčine sise.
 Al' za miranje, ne nije mene,
 vidim d' oružje nose i žene.
 Ne umijeh, ni valja da čine ludo,
 rad toga ništa nije mi hudo.
 Zdravo mi glava, biće mi časti,
 rđa koju nosim s mene će pasti.
 Budvi ću ostavit pozdrav srčani:
 spomen na jednoga popa se stani.
 Nemoćan leže, stvar može biti,
 tad vrata od crkve će m' otvoriti.
 A blagdan dođe, tu nije zbora,
 dozivat popa valja iz Kotora.
 Davno se, davno od Budve celo
 da grad već nije nak da je selo.

NJEKE POHVALICE OKOLNE

Reče suđa, reče vojvoda,
 kapetan koji nemaše broda:
 „Kuća je moja gospocka i časna,
 šenice nemam, nemam ni brašna.“

PJESAN ANAKREONTIKA

U godišta 1809. kad neki ljudi od okoline
 pristupiše da dadu pakosti Budvi

Braćo Buljani,
svi brez pristanka
plačte, ne dajte
očima sanku!

Ovoga zloga,
crna godišta
ostasmo goli
brez nigđe ništa.

Zli ljudi okolni
odnješe entradu,
jošt ni prijete
odsjeći bradu.

Maslina buri
što ostalo biješe,
to posjekoše
al izgorješe.

Njekolko vina
rodi ni polje,
ponjaše gorje,
ne dođe dolje.

Pijemo vodu,
podnjesmo muku,
ponjaše žito,
još biju bruku.

Dižite se, dižite,
Buljani stari,
odite vidjet
nevoljne stvari!

Iako se ima
S Inglezon rati,
Buljanin može
svak mirno spat.

Vaše sinove
ne tlače Inglezi
nako kumovi,
baš Barbarezi.

Sretu ih putom,
stanu pozdravljat,
a po pozdravu
fataju za vrat.

Vode ih sužnje,
valja u prešu
da dom nesretnji
oprazni ćesu.

Al poďte, stari,
počinte u miru,
jer zrna od topa
kroz kuću sfiru.

Top su prenjeli
u Gospoštinu
i rade obalit
od grada zidinu.

Alake činu,
sa sobom zbore,
ne osta u Budvu
već živo stvore.

Kad zna se nitko
ne gine od topa,
vezana išću
Kojović popa.

Al izvan toga
došla je groznica
od koje trude
stari i dječica.

Već kuće nema,
nema ognjišta
đe se ne čuje
do: „Ao! Trista!“

Ustane jedno,
drugo ide leći,
noć dođe, nema
ko svijeće užeci.

Ustanu blijedi,
eto ih nabolje,
nakon pet dana
panu opet dolje.

Jer se odaljiše,
ao, bajonete,
svako se Budvi
tad čudo splete.

Dokle planikom
resaše gora,
bogme od groznice
ne biješe zbora.

Odkad odnješe
vode ovo polje,
groznice doše
i srdobolje.

Jer se ne vidu
 sijevat mušketi,
 zato ni zlice
 daše sve šteti.
 Iako grešnik,
 bih se molio
 i od nebesa
 ja bih prosio
 da se groznica
 od Budve ostavi
 jer me strah koga
 da ne prestavi,
 a u zle ljudi
 pomor udrio
 da od njih ostane
 što sam krstio,
 od zlica da se
 učini bruka,
 guba najmanja
 da in bude muka.
 Tako će biti,
 nije skriveno,
 čisto in kaže
 pleće pečeno,
 a meni knjige
 od svijeta tamo
 da vojska ide¹
 itro ovamo.

**VINOGRADI I VOJKE
 POTUČENO I NAGRĐENO
 OD GRADA MISECA ILINA**

Jao, lele, teška jada,
 ne bi vina cića grada.
 Nije igre, nije veselja
 jer na vino nosi želja.
 Ne navidi otac sina
 jer u baču nije vina.

¹ U prvoj verziji Memoari I (anali) - ova dva stiha glase:
 od Zadra tamo
 da Francuz ide

Ludo plače, želi mlika,
 žena mužen grunja i vika.
 Zlje se ima sad što piti,
 dođe ljeto, što će biti!
 Izgubi se žarka slika
 jer izdade, jao, mastika.
 Jer ne toči vino dolje,
 sve je zdravljeno od srdobolje.
 Nemoć teška mloge mori,
 tu ne pita, ni govori,
 od trbuha s uzdiše
 jer se jutron ne kalaiše.
 Bura puha, snijeg nahodi,
 valja trčat k Veljoj vodi.
 Ah, neka ga prisušila,
 mlozim je nagrdila,
 staro, mlado, majku i sina
 nju pijući mjesto vina.
 Će si, brijeme, Će si, Će si
 kad ne biješe teško Ćesi
 pri biguncu pristupiti
 su dvije aspre se napiti?
 Popit vina tri konate
 i dozivat: "Od, pij brate!
 Prođe vrijeme, toga nije,
 jesu l' stvari da s' ubije.
 Al' će doći vinu zгода,
 ne viđa me Velja voda,
 znat mi prodat uže i torbu
 hoću srkat onu čorbu.

U ZGODU OD VELIKOGA SNIJEGA NOĆNOPOJKA

Teško je, teško ovo studeno,
 valja stati u poriveno.
 Panuo je snijeg i na Spas,
 drtin kako gospočki pas.
 Svak čas pada snijega i grada,
 od kosti mi meso otpada.
 Dubovicu nu pogleda,
 kako je puna i ona leda.
 Svaka je od snijega gora bijela,

ne može se minut Ždrijela.
 Drž se, pobre, bijelja i struke,
 nećeš ćutit veoma muke.
 Tri konate popi cijela,
 trt tad gori, nek stoji bijela.
 Dobri čojče, dobro reče,
 al' ja stojim grejuć pleće.
 Nemam bijelja a zlje struke,
 je li kakve moje muke.
 Još ti je viša da u ovu prešu
 nemam vražji u moju ćesu.
 Ako otkuda što ne ispade,
 zle će doći baš poklade.

NJEKIJEMA ŽENAMA

Ustante žene, dignite pleći,
 ako ste pošle po sreći leći!
 Nek stoji starac, nek stoji spati
 kad se bokarom nema igrati.
 Nek grunja stara, načemo jo' šesta
 ako se digne skraj nje nevjesta.
 Ako ste žene pokrile pleći,
 da nu ne čujte što ćemo reći.
 Nemojte kleti da udri strijela
 ako djevojka kad srkne cijela.
 Bi li u vas bilo likca rumena
 kad bi se pila voda studena.
 Ah, žene, ko ćud ne pozna vašu,
 pravo bi bilo obući mu rašu!
 Vi nazivate sekrvu mati,
 jedva čekate da o dođu svati.
 A sveker starac obnoć kad rka,
 srce vi veli: "Do šjutra crka!"
 Ako ga stane s razlogom uka,
 pozdrav mu date: "Do šjutra puka!"
 Ako muž nije kao bi se ćio,
 da je ćem, velite, ne bi moj bio.
 Po sto put anaćema mu stasa
 rašta mi s njime zla mladost pasa.
 Sad, pošto ćuste, podite spati,
 ništa vi novo ne dasmo znati.

NJEKOJZI DJEVOJČICI

Ljuto cmili luda moma
 kâ zna lijepo što je poč doma.
 Ljuto cmili, ne pristaje,
 ali uzrok znat ne daje.
 Nikom srce ne otvara,
 nak sa jadom razgovara.
 Od nebesa strijelu prosi,
 de o jad teški srce kosi.
 Obnoć oku ne da sanku,
 ne navidi bijela danku.
 Veoma mrzi brašno svatko,
 al' se nudi pićem slatko.
 Da kameno žensko piće
 uzdrži joj slabo biće.
 Obdan kad kad vinom cijelim
 da se diči likcem bijelim.
 Očnoć srkne one bijele
 da o se jadi čas odijele.
 Tolikoga uzrok od jada,
 da nu, čujte, od nas sada.
 Cmili, plače luda moma
 jer ne pođe ljetos doma,
 da će proći i ovo godišće
 kapljeć tajku na ognjište,
 da će zimske duge noći
 kašljavicom majkom proći,
 slušat jajuk stare babe
 da o zle duše srce grabe.
 Kuni, momo, brezamana
 tajka ubila subitana!
 Neće tad bit stvar skrovita
 da si, momo, u svem mahnitna.

NJEKOJ BABI

Govoraše danas baba
 da je, jadna, veoma slaba,
 da ne vidi ure leći
 jer je bolu kost' i pleći.
 Sunce zađe i noć dođe,

ali babe leć ne pođe.
Minuše o bol i jade
jer pade nam na poklade.
Krenu babe put ognjišta
romoljenjem od ulišta.
Vika babe: "Pravo je noćas
već večerat u dobar čas.
Al se radi od mene skriti
crkavicu kou popiti?
Po običanju ove čatre,
izgorjela od turske vatre!"
Rad te vike nijedan kreće,
nak se unučad babi peče.
Ali babi nije stvar mučna
jer je takve časti učna.
Vidi babe zla i gora
da od večere nije zboru.
Što će babe učiniti,
di je naumila što popiti?
Zna da u puste skrinje stare
nije ostalo nigdje pare.
Smisli babe, za pit čašu,
poslat tamo u krčmu rašu.
Ruku dade žena od mjesta
od tih stvari posvem vješta.

PJESAM

Pala je magla u primorje,
al se vidi krajem more.
Mlado monče jezdi konja
koji nema ljubi doma.
To je gledala mlada moma
s bijela dvora nje prozora.
Sama je sobom govorila:
"Daleko je dvor od polja
rad prostrana slana mora.
Višnji, Višnji, razberi me
snjin li sanak, ali vidim.
Je li ono mlad na konja,
ali ono sivi soko,
ne razbira moje oko.

De satvori ovo more
u zeleno ravno polje!
U košulji bosonoga
preigraću preko polja.
Ako bude sivi soko,
rjeći ću mu pogled okon
put istoka u dno polja,
tu ćeš vidjet svaka lova.
Ako bude mlad na konja,
rjeći ću mu vod me doma!"

**BUDUĆI NJEKI POP N. N. ODBIO DVIJE DJEVOJČICE
SUSJEDE OD IGRE U NEDJELJU
PRED POKLADE I MLADIĆI MISLEĆI
DA JE DJEVOJAČKA PRIJEVARA MLADIĆI
PJEVAŠE KAKO SLIJEDI**

PJESANCA

Kako kučka, drûgo, lipšem,
čujuć igru, doma uzdišem.
Eto poju, eto igraju,
za nas, drugo, i ne haju.
Bolje biješe poč igrati
nak žalošću doma stati.
Lasno je majci, lasno je tati
na poklade paći spati.
Nijesu stvari, nijesu prave
nas ostavit brez zabave.
Naše srce jade slaga
rad jednoga crna vraga.
Kun'ga, drugo, brez pristanka,
ne zaspas ga noćas sankas,
kolko neće naše oči
od poklada ove noći!

OSVETA DJEVOJAČKA

Čuješ, drûgo, okol dvora
buku i viku ludijeh stvora,

rika stoji, buka i graja,
 smamljeni su svi do kraja.
 Grmi, buči, dažd nahodi,
 zla ih pamet kroz grad vodi.
 Jer nemaju s kin igrati,
 ne puštaju narod spati.
 Nak rikaju oko grada,
 š njima je njeka stara brada.
 Pjesme slaga, pjesme izveda
 mahnitaju svi š njim sreda.
 Rašta nijesam pošla igrati,
 neće lasno uzrok znati.
 Tebi ću ga šjutra reći,
 dobra ti noć, odmo leći.

PJESAM POSKOČNICA

Djevojka plače
 ne rad nedaće
 nak radi zgode
 jer se ne vode
 virene mome
 već dozorene,
 nak cvijetak traju
 gubljeć zabavu
 kon stare majke
 najljepše danke.
 Da verenici,
 vele krnici,
 u svijet satraju
 mameći mome
 i udomljene.
 Moguća slavo,
 mladići zdravo,
 daj da se mome
 što pride udome,
 d' uskoči sreća
 pride proljeća,
 da staru majku
 ostave tajku,
 daj do na ljeta
 s čedon sasreta.

**NA 1810. SLAVLJEĆI SE DAN ROŽANSTVA CESARA I KRALJA
NAPOLIUNA PRVOGA
POKROVITELJA**

PJESAM

Jutros na istok zvijezde Danice
veoma žubere u goram ptice
djegod izviru studene vode,
vesele tance tu vile izvode.
U polak svijeta neizrečne slave
zapadnijem zvijezdama daju zabave.
Mjesec za gorom neće da mine,
na istok sunce ita da sine,
nebeska kola sva zamiraju
ka se veselja na zemlju čuju.
Ptice i vile i narod vika
rodi se danas od svijeta dika,
Velik Napolion, vojvoda Božji,
koji sam vojnom po svijeta složi.
Veselje kaže sve što Bog stvori,
Budvo, na pjesam usta otvori.
Razmišljajući: nije vjekoviti
ako si u oblak sad valoviti.

NA 1811. RADI ISTOG DNEVA

PJESAN

Tamo u Lovćen na visine,
spored njega u sve planine
žubereći gorske ptice
i urešene jarebice,
rani slavić družbon u spas
zdrav, rekoše, Napoleon naš.
To veselo ptica rekla,
Budva glasnu: "Ta se stekla!
Uzdrža mu Višnji carstvo,
proživio veličanstvo,

da glasuje tak i sadrin
do na ljeta amin, amin!"
Budve glase, Bože, usliši,
Napoleona Ti uzviši!

POZDRAV

O blagorodni popovi od Boke,
slavni pastiri Hristove stoke,
jel' koj od vas, jel' koj čuo
da se ko *s toga svijeta* vrnuo?
Ko se nesrećan na svijetu rodi,
od toga, eto, zlamen se zgodi.
Od Kojovića to se zgodilo,
koji nevoljan pozdravlja milo.

SONET

Ne bi tekla brez izvora
kroz potoke ladna voda,
voda svaka kaže izvora
kroz potoke od njih voda.
Mutn' ako su ka izvora
tečuća je mutna i voda
jer naravska od izvora
slijedi vazda svaka voda.
Bit ne može bistra voda
kad nije takva od izvora,
kakva istjeca, takva je voda.
Voda porod - tajki izvora,
kakav izvor, takva i voda.
Bistra? Mutna? Sled izvora.

KRALJEV DAN GODINE 1821.

Pomorske gore i polja
žuberom ptica graju,
veselo vrijeme traju
česki i kraljev dan.

Kamenje, gorske lite,
skrovna vilinska stana
slavna česara Frana
slave rožanstva dan.

Tekuće sladke vode
radosnijem tijekom teku,
ljube se krajem vijeku
da slave kraljev dan.

Ta prostor valoviti
pučine mora slana
slavna česara Frana
slave rožanstva dan.

Bosilje, rumena ruža,
to cvijeće garanfilje
sa sreda svako bilje
uresa svoj stan.

Glašena jele vita,
borja zelena grana
slavna česara Frana
slave rožanstva dan.

Okolni narod slavni
granaćem, svakijem krajem
pjevajte jasnim grajem,
slavite kraljev dan.

More se krajem miri,
ljubi se strana i strana,
kralja, česara Frana
slaveći rožanstva dan.

Budvanske mlade mome,
cvijetom resite vlase,
dignite tanke glase,
slavite kraljev dan.

Kitite kite cvijeća
zorom sestricom brana
slavna česara Frana
slaveć rožanstva dan.

Junačka luda rasta,
pustite lude glase,
kićene noste vlase
veseo je danas dan.

Srčana žudba bila
da priđe ljeta i dana
zdravo da nađu Frana
na njegov vesel dan.

Glasovitom družbom graju
vodimo tance i kola,
današnja jasna zora
dovede Kraljev dan.

Crljena čaša vina,
da znade svaka strana,
pijmo u zdravlje Frana
slaveć rožanstva dan!

O PRILIKO DJEVE SLAVNE

O priliko Djeve slavne,
takva si u Budvu dnevi davne.
Ja prid tobom grješnik padam,
pop sakatan, neg i jadan,
i nebesku srdžbu prosim
da u viječne na me nosim.
Ako učin sagriješenje,
kažuć tvoje prenesenje.

ANACREONTICA

O amici e compagni
con dolci concenti
con musici accenti
Lodiam questo di.
In esso del cielo
il Sommo Fattore,
Iddio Redentore
in terra apparì.
Già un angel disceso
dal alte sue sfere
d' un grande piacere
la nuova reccò.
E a rustiche turbe
con lingua di rose
con voci festose
così favellò.

O, voi, cui il Gran Dio
tutt' altri lasciati
vuol primi avisati
del sommo suo amor.

L' arcano piu chiuso
or apro del cielo
mistero vi svelo
nato e il Salvator.

Sotto umil sembante
in fascie ristretto
spregiato negletto
giaccendosi stà.

In povero spelo
all' ira del cielo
esposto e del gelo,
o somma piatà.

Si disse, che tosto
con grande stupore
un chiaro splendore
il tutto vestì.

Nell' aria, ne campi
un nembo di fiori
fragranza d' odori
allor compartì.

Un coro celeste
con voce festiva
Gran Dio, deh, viva,
deh, viva canto.

Il cielo ed il mare,
i fiumi e le fonti
e l'eco de monti
così replicò.

A canti del cielo
l'eco dei monti
noi pure congiunti
lodiam questo di.

Quel tatno fanciullo
da tutti bramato
da tutti aspettato
a noi partorì.

ANAKREONTIKA

(prepjev sa italijanskog)

Povodom praznika Kristovog rođenja

O prijatelji dragi,

uz prijatne momente,
uz muzičke akcente,
hvalimo ovaj dan!

U njemu sa neba

Vrhunski Pokrovitelj,
Bog spasitelj
na zemlji se javi.

Već anđeo jedan siđe

sa svojih visina,
uz pregršt milina
novost da objavi.

U prostom svijetu

jezikom cvijetnog smilja,
glasom svečanog milja,
tako progovori:

"O vi, koje veliki Bog,

vas ostavljene
primi ko prve voljene
najvećom ljubavlju.

Tajnu zatvorenu

sad otvaram s neba,
istina vam treba,
rođen je spasitelj.

U skrovitom mjestu,

vezan u pelene,
pažnje zanemarene
ležaše tu.

U bijednoj špilji,

čak i neba pogledu
izložen i ledu,
o najveća samilosti!

No, uskoro

čudesni znak taj,
neobično jak sjaj
sve prekri.

U vazduhu, u poljima

oblak cvijeća,

mirisi proleća
 tada se prosuše.
 Jedan nebeski hor
 svečanim glasom slave
 one velikom Bogu prave,
 živjela oda Bogu.
 Nebo i more,
 rijeke i vrela,
 eha predjela
 brdskog ponavlja
 pjesmama sa neba,
 ehu sa planina,
 mi cijela družina
 slavima ovaj dan."
 Ovaj dječak,
 žuđen uveliko,
 očekivan toliko,
 rodio se za nas!

NELLE DOLOROSE VICENDE DELL' AUTORE

SONETTO

E si folta la schiera de martiri
 che in guardia del mio petto ha posti ancora,
 ch' e tolto altrui entrare e l sortir fiore
 onde mio sen non ha piu sospiri.
 S' alcun piacer vi vien perché respiri,
 appena giungie a vista del mio core,
 che dando in mezzo de nemici, o more,
 o conviengli, ch' in dietro si ritiri.
 Ministri del timor tengon le chiavi
 e non voglion aprir, se non a messi,
 che mi portan nuova che m'aggravi.
 Tutti lieti pensier in fuga han messi,
 e se non fosser tristi e di duol gravi
 non v' oseriano star gli spirti stessi.

O BOLNIM NEDAĆAMA PJESNIKOVIM

(prepjev sa italijanskog)

Toliko gusta povorka svih jada,
 usidrena ko straže srca moga,
 da niko ne uđe, ni iziđe stoga,
 tamo gdje mi duša ne uzdiše sada.
 Neka milost kad mi dođe, dišem tada,
 al' čim priđe kraj srca bolnoga,
 ganjana, il' se liši bića svoga,
 il' joj godi vraćanje iz tog ada.
 Sluge straha ključeve drže
 i otvaraju posebnima samo,
 onima koji mi na srce reže,
 dok sve lijepe misli tjeraju tamo,
 a da nisu tužne i bola što steže,
 ne bi čak ni dusi prišli ovamo.

In occasione che N. N. canonico e parroco prese il possesso vicariale senza la
 previa permissione dell' Autorità governativa

DISTICI

Esulta Budva, tua odierna forma
 di prender possesso porgie al mondo norma.
 Per te sappراس del Vescovile seggio
 ch'á parte pure il vicariale freggio.
 Oggi il vicario tuo generale
 ascese cattedra arciepiscopale,
 vestito de sacri e de pomposi arredi.
 Tutte son instuttive nuove e me credi
 ancor volesti, ne ciò nel mondo fue
 tua chiesa non un m' abbia sposi due.
 Non avean vikari luoco in Ghierarchia,
 ma tu volesti che vescovile sia.
 Tutt' era ignoto, tu volli aver il vanto
 per meritarti dell' universo il canto.
 Errasti, si vuole, facendogli dire,
 il grave sermone quand' ebbe a finire:

presi possesso (e ben sentiro le genti)
 perché siam liberi, siam indipedenti.
 D' un sacro pergamo dir cio non dovea,
 che rispetto sovran tacer esiggea.

DISTISI

(prepjev sa italijanskog)

Raduj se, Budvo, tvoja današnja forma
 za tvoj prestiž u svijetu je norma!
 Za tebe slijediće biskupski prijesto,
 koji prima i vikarsko mjesto.
 Danas vikar na dužnost vrhunsku
 zauze katedru arhiepiskopsku.
 Obučen svetim, bogatim uresima,
 sve su pripreme ka novim uspjesima.
 Još zaželje, na svijetu nigdje nema,
 tvoja crkva dva velikana sprema.
 U hijerarhiji bili bi vikari,
 al ti si htio i biskupske čari.
 Bilo je nepoznato, htio si slobodu
 da bi zaslužio i nebesku odu.
 Pogriješio si tada što si rekao
 i u teškoj bijedi izrekao:
 "Uzeh vlast (a narod dobro ču to),
 slobodni smo i nezavisni zato."
 Sveti pergament tih riječi je lišen
 jer ćutnju nalaže ugled uzvišen.

NAPOMENA:

U knjigu Antun Kojović, Pjesme uvrštene su sve njegove pjesme ispjevane na narodnom jeziku i prepjevi tri pjesme na italijanskom (prepjevala ih je Milica Popović).

Pjesme se objavljuju na osnovu Kojovićevog autografa.

